

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Haziran - 2017

Hazırlayan: Sezin Ulusoy

İÇİNDEKİLER

1.	TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.1.	TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.2.	TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	4
1.2.	DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	5
1.2.1.	İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	5
1.2.2.	ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	7
1.2.3.	MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ.....	8
1.2.4.	İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	10
2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ	14
2.1.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA.....	14
2.1.1.	TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL ve OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	17
2.2.	TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ	19

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılının ilk 6 ayında ülkemize gelen ziyaretçilerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %10,01 değerinde bir artış ile 14.673.920 olmuştur.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.426.149	1.594.400	1.521.249	1.384.622	11,80	-4,59	-8,98
ŞUBAT	1.708.255	1.751.380	1.631.277	1.494.891	2,52	-6,86	-8,36
MART	2.197.885	2.269.962	2.034.471	1.944.942	3,28	-10,37	-4,40
NİSAN	3.010.627	2.768.482	2.219.619	2.498.489	-8,04	-19,83	12,56
MAYIS	4.330.933	4.187.786	3.029.374	3.388.560	-3,31	-27,66	11,86
HAZİRAN	4.794.562	4.482.621	2.902.139	3.962.416	-6,51	-35,26	36,53
TEMMUZ	5.829.607	6.131.213	4.211.530		5,17	-31,31	
AĞUSTOS	5.816.977	5.656.083	3.709.503		-2,77	-34,42	
EYLÜL	4.773.251	4.708.032	3.412.154		-1,37	-27,52	
EKİM	3.821.286	3.688.684	2.853.430		-3,47	-22,64	
KASIM	2.025.739	2.055.549	1.699.949		1,47	-17,30	
ARALIK	1.891.975	1.819.877	1.681.985		-3,81	-7,58	
TOPLAM	41.627.246	41.114.069	30.906.680		-1,23	-24,83	
6 AY TOP.	17.468.411	17.054.631	13.338.129	14.673.920	-2,37	-21,79	10,01

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

1.1.1. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılı Haziran ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı ayına göre %43,01'lik bir artışla 3.486.940 olmuştur. Haziran ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 41.991'i (%1,20) günübirliktir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	1.146.815	1 250 941	1 170 333	1 055 474	9,08	-6,44	-9,81
ŞUBAT	1.352.184	1 383 343	1 240 633	1 159 833	2,3	-10,32	-6,51
MART	1.851.980	1 895 940	1 652 511	1 587 007	2,37	-12,84	-3,96
NİSAN	2.652.071	2 437 263	1 753 045	2 070 322	-8,1	-28,07	18,10
MAYIS	3.900.096	3 804 158	2 485 411	2 889 873	-2,46	-34,67	16,27
HAZİRAN	4.335.075	4 123 109	2 438 293	3.486.940	-4,89	-40,86	43,01
TEMMUZ	5.214.519	5 480 502	3 468 202		5,1	-36,72	
AĞUSTOS	5.283.333	5 130 967	3 183 003		-2,88	-37,96	
EYLÜL	4.352.429	4 251 870	2 855 397		-2,31	-32,84	
EKİM	3.439.554	3 301 194	2 449 948		-4,02	-25,79	
KASIM	1.729.803	1 720 554	1 353 280		-0,53	-21,35	
ARALIK	1.580.041	1 464 791	1 302 157		-7,29	-11,1	
TOPLAM	36.837.900	36 244 632	25 352 213		-1,61	-30,05	
6 AYLIK TOP	15.238.221	14.894.754	10.740.226	12.249.449	-2,25	-27,89	14,05

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

2017 yılı Ocak-Haziran döneminde Ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %14,05 artış göstererek 12 249 449 olmuştur. 2017 yılı Ocak-Haziran döneminde ülkemize gelen 12 249 449 yabancı ziyaretçinin 141 891 (% 1,16) günübirlikçidir.

Ocak-Haziran döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- 1-İstanbul %35,84 (4 389 819)
- 2-Antalya %26,72 (3 273 091)
- 3-Edirne %9,73 (1 191 799)
- 4-Artvin %9,29 (1 137 542)
- 5-Muğla %5,34 (654 202)

Tablo 3'e göre, 2017 yılı Ocak-Haziran ayında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ilk beş ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Gürcistan, İran ve Bulgaristan'dır. Avrupa'dan gelen ziyaretçi sayısında geçen yıla göre %12,75'lik azalış olmuştur. Rusya Federasyonu'ndan gelen ziyaretçi sayısında %820,48 oranında artış gözlenmektedir.

Tablo 3. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Ocak-Haziran)

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2015	2016	2017*	2016/2015	2017/2016
Cezayir	69 883	73 255	79 199	4,83	8,11
Fas	45 585	40 529	41 394	-11,09	2,13
Güney Afrika Cumhuriyeti	21 670	14 095	13 218	-34,96	-6,22
Libya	129 177	32 349	37 502	-74,96	15,93
Mısır	46 255	45 781	42 394	-1,02	-7,40
Sudan	5 456	5 136	5 033	-5,87	-2,01
Tunus	50 688	50 363	47 959	-0,64	-4,77
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	46 987	44 486	44 822	-5,32	0,76
TOPLAM AFRİKA	415 701	305 994	311 521	-26,39	1,81
Arjantin	35 039	36 656	20 396	4,61	-44,36
Brezilya	41 230	19 830	19 110	-51,90	-3,63
Kolombiya	12 395	8 945	10 268	-27,83	14,79
Şili	11 226	6 118	3 782	-45,50	-38,18
Venezuela	2 786	2 156	2 527	-22,61	17,21
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	9 449	6 586	6 377	-30,30	-3,17
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	112 125	80 291	62 460	-28,39	-22,21
TOPLAM KUZEY AMERİKA	7 712	6 841	6 507	-11,29	-4,88
TOPLAM ORTA AMERİKA	4 277	3 230	3 611	-24,48	11,80
TOPLAM AMERİKA	124 114	90 362	72 578	-27,19	-19,68
Bahreyn	13 824	18 186	23 980	31,55	31,86
Birleşik Arap Emirlikleri	21 334	16 856	18 518	-20,99	9,86
Irak	397 802	156 855	317 578	-60,57	102,47
İsrail	71 421	91 783	137 176	28,51	49,46
Katar	15 577	14 548	17 656	-6,61	21,36
Kuveyt	71 766	67 123	94 667	-6,47	41,04
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	103 562	100 765	101 778	-2,70	1,01
Lübnan	64 148	67 879	73 201	5,82	7,84
Suudi Arabistan	179 377	168 821	205 790	-5,88	21,90
Ürdün	54 362	63 182	87 898	16,22	39,12
Yemen	10 795	9 317	11 598	-13,69	24,48
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	353 635	140 376	136 825	-60,30	-2,53

TOPLAM BATI ASYA	1 357 603	915 691	1 226 665	-32,55	33,96
Bangladeş	5 736	5 033	4 376	-12,26	-13,05
Çin Halk Cumhuriyeti	144 798	86 058	98 603	-40,57	14,58
Endonezya	29 336	24 714	45 733	-15,76	85,05
Filipinler	35 424	27 802	26 615	-21,52	-4,27
Hindistan	63 759	46 878	34 190	-26,48	-27,07
İran	809 790	859 954	1 006 481	6,19	17,04
Malezya	36 738	27 425	23 952	-25,35	-12,66
Pakistan	25 183	23 536	25 631	-6,54	8,90
Singapur	12 525	8 491	6 075	-32,21	-28,45
Tayland	14 018	5 876	10 915	-58,08	85,76
Diğ. Güney Asya Ülkeleri	53 582	64 181	60 026	19,78	-6,47
TOPLAM GÜNEY ASYA	1 230 889	1 179 948	1 342 597	-4,14	13,78
TOPLAM ASYA	2 588 492	2 095 639	2 569 262	-19,04	22,60
Almanya	2 109 763	1 502 949	1 246 744	-28,76	-17,05
Avusturya	164 228	108 244	86 038	-34,09	-20,51
Belçika	222 814	150 167	138 046	-32,60	-8,07
Çek Cumhuriyeti	74 622	33 314	36 561	-55,36	9,75
Danimarka	158 943	141 917	96 765	-10,71	-31,82
Finlandiya	104 009	65 902	40 465	-36,64	-38,60
Fransa	327 789	218 950	188 857	-33,20	-13,74
Hollanda	483 121	364 466	263 370	-24,56	-27,74
İngiltere (Birleşik Krallık)	950 313	693 081	607 272	-27,07	-12,38
İrlanda	43 959	25 533	19 654	-41,92	-23,03
İspanya	108 924	52 447	41 118	-51,85	-21,60
İsveç	280 285	153 236	112 137	-45,33	-26,82
İsviçre	141 048	88 110	69 306	-37,53	-21,34
İtalya	216 440	109 207	82 150	-49,54	-24,78
İzlanda	3 847	1 985	1 029	-48,40	-48,16
Lüksemburg	4 800	2 122	1 753	-55,79	-17,39
Macaristan	51 710	28 438	26 172	-45,00	-7,97
Norveç	122 216	74 674	46 281	-38,90	-38,02
Polonya	184 738	85 969	98 773	-53,46	14,89
Portekiz	23 976	13 491	10 002	-43,73	-25,86
Slovakya	46 970	19 748	25 572	-57,96	29,49
Yunanistan	358 581	283 415	251 327	-20,96	-11,32
Diğ. Avrupa OECD Ülkeleri			1		
TOPLAM AVRUPA OECD	6 183 096	4 217 365	3 489 393	-31,79	-17,26
Arnavutluk	32 757	33 448	36 799	2,11	10,02
Bosna Hersek	37 275	29 066	32 883	-22,02	13,13
Bulgaristan	828 418	783 429	799 279	-5,43	2,02
Estonya	27 886	18 907	18 826	-32,20	-0,43
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	3 742	3 404	3 410	-9,03	0,18
Hırvatistan	21 049	11 744	9 900	-44,21	-15,70
Karadağ	9 681	8 585	8 216	-11,32	-4,30
Kosova	42 844	45 722	46 431	6,72	1,55
Letonya	25 478	15 844	16 214	-37,81	2,34
Litvanya	48 065	49 980	54 427	3,98	8,90
Makedonya	76 312	65 905	68 010	-13,64	3,19
Malta	3 449	2 628	1 861	-23,80	-29,19
Romanya	187 768	163 309	160 305	-13,03	-1,84
Sırbistan	73 612	52 917	55 487	-28,11	4,86
Slovenya	18 669	9 851	8 040	-47,23	-18,38
Diğ. Avrupa OECD Dışı Ülkeleri	935	578	510	-38,18	-11,76
TOPLAM AVRUPA OECD DIŞI	1 437 940	1 295 317	1 320 598	-9,92	1,95
TOPLAM AVRUPA	7 621 036	5 512 682	4 809 991	-27,66	-12,75
Azerbaycan	265 639	238 619	306 644	-10,17	28,51
Beyaz Rusya (Belarus)	81 601	37 080	81 841	-54,56	120,71

Ermenistan	18 524	15 650	18 290	-15,52	16,87
Gürcistan	825 378	1 038 228	1 073 271	25,79	3,38
Kazakistan	175 678	86 324	150 995	-50,86	74,92
Kırgızistan	45 834	44 367	51 284	-3,20	15,59
Moldova	65 088	59 975	71 027	-7,86	18,43
Özbekistan	67 833	56 289	79 884	-17,02	41,92
Rusya Fed.	1 454 618	183 828	1 692 103	-87,36	820,48
Tacikistan	16 169	11 013	13 061	-31,89	18,60
Türkmenistan	77 471	70 908	98 397	-8,47	38,77
Ukrayna	284 663	414 994	530 258	45,78	27,77
TOPLAM B.D.T.	3 378 496	2 257 275	4 167 055	-33,19	84,61
Amerika Birleşik Devletleri	346 691	254 701	152 497	-26,53	-40,13
Avustralya	109 291	49 634	27 953	-54,59	-43,68
Güney Kore	126 244	62 397	55 852	-50,57	-10,49
Japonya	54 962	24 744	19 431	-54,98	-21,47
Kanada	76 187	53 753	33 528	-29,45	-37,63
Meksika	16 993	10 133	6 952	-40,37	-31,39
Yeni Zelanda	16 030	7 915	4 474	-50,62	-43,47
TOPLAM DİĞER OECD	746 398	463 277	300 687	-37,93	-35,10
TOPLAM MİLLİYETSİZ	20 364	14 651	18 206	-28,05	24,26
TOPLAM OKYANUSYA	153	346	149	126,14	-56,94
YABANCI TOPLAM	14 894 754	10 740 226	12 249 449	-27,89	14,05

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

1.1.2. TÜRKİYE'YE GELEN YURT DIŞINDA İKAMET EDEN VATANDAŞ ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2017 yılının ilk 6 ayında ülkemizi ziyaret eden vatandaş sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %6,68 değerinde bir azalış ile 2.424.471 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4'te Türkiye'ye gelen yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin yıllara ve aylara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye'ye Gelen Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				% DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	279.334	343.459	350.916	329.148	22,96	2,17	-6,20
ŞUBAT	356.071	368.037	390.644	335.058	3,36	6,14	-14,23
MART	345.905	374.022	381.960	357.935	8,13	2,12	-6,29
NİSAN	358.556	331.219	466.574	428.167	-7,62	40,87	-8,23
MAYIS	430.837	383.628	543.963	498.687	-10,96	41,79	-8,32
HAZİRAN	459.487	359.512	463.846	475.476	-21,76	29,02	2,51
TEMMUZ	615.088	650.711	743.328		5,79	14,23	
AĞUSTOS	533.644	525.116	526.500		-1,60	0,26	
EYLÜL	420.822	456.162	556.757		8,40	22,05	
EKİM	381.732	387.490	403.482		1,51	4,13	
KASIM	295.936	334.995	346.669		13,20	3,48	
ARALIK	311.934	355.086	379.828		13,83	6,97	
TOPLAM	4.789.346	4.869.437	5.554.467		1,67	14,07	
6 AY TOP.	2.230.190	2.159.877	2.597.903	2.424.471	-3,15	20,28	-6,68

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'in gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1. İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2017 yılının Haziran ayında İstanbul'a gelen yabancı sayısı, geçen yılki Haziran ayı ile karşılaştırıldığında %17,03 oranında artarak 827.494 olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılının ilk 6 ayında İstanbul'a gelen yabancı sayısı 4.385.153 olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %1,27 azalma göstermiştir.

Tablo 5. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	635.283	691.496	692.172	559.372	8,80%	0,10%	-19,19%
ŞUBAT	696.054	732.202	674.465	590.175	5,20%	-7,90%	-12,50%
MART	866.985	944.931	783.164	742.479	9,00%	-17,10%	-5,19%
NİSAN	1.014.662	1.037.506	715.161	835.614	2,30%	-31,10%	16,84%
MAYIS	1.079.598	1.182.906	869.446	830.019	9,60%	-26,50%	-4,53%
HAZİRAN	1.090.284	1.091.357	707.050	827.494	0,10%	-35,20%	17,03%
TEMMUZ	1.155.407	1.400.183	924.686		21,20%	-34,00%	
AĞUSTOS	1.290.218	1.333.515	908.663		3,40%	-31,80%	
EYLÜL	1.181.742	1.205.089	800.675		2,00%	-33,60%	
EKİM	1.132.655	1.125.263	790.951		-0,70%	-29,70%	
KASIM	844.289	848.420	663.524		0,50%	-21,8%	
ARALIK	855.806	821.809	674.030		-4,00%	-18,0%	
TOPLAM	11.842.983	12.414.677	9.203.987		-4,80%	-25,9%	
6 AYLIK TOP	5.382.866	5.680.398	4.441.458	4.385.153	5,53%	-21,81%	-1,27%

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

2017 yılının Ocak-Haziran aylarında İstanbul'a gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde ilk 10 ülkenin sırasıyla; Almanlar, İranlılar, Ruslar, Suudi Arabistanlılar, Iraklılar, İngilizler, Ukraynalılar, Fransızlar, Amerikalılar ve Hollandalılardır.

Tablo 6. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Haziran)

No	ÜLKE İSMİ	2017	2016	Değişim	No	ÜLKE İSMİ	2017	2016	Değişim
1	ALMANYA	403.235	463.014	-12,9	56	KATAR	17.082	13.899	22,9
2	İRAN	337.259	356.841	-5,5	57	BREZİLYA	16.720	15.916	5,1
3	RUSYA FEDERASYONU	201.293	129.698	55,2	58	JAPONYA	16.709	21.776	-23,3
4	SUUDİ ARABİSTAN	186.875	155.025	20,5	59	BOSNA HERSEK	16.459	16.175	1,8
5	IRAK	185.308	106.801	73,5	60	FİLİPİNLER	14.913	16.147	-7,6
6	İNGİLTERE	151.890	187.739	-19,1	61	AFGANİSTAN	14.485	17.948	-19,3
7	UKRAYNA	147.885	150.878	-2	62	HAYMATLOS	13.928	11.510	21
8	FRANSA	146.440	176.613	-17,1	63	BEYAZ RUSYA	13.541	12.536	8
9	ABD	127.855	180.391	-29,1	64	FİNLANDİYA	12.788	18.080	-29,3

10	HOLLANDA	109.971	129.001	-14,8	65	GÜNEY AFRIKA	12.192	12.473	-2,3
11	KUVEYT	93.468	66.481	40,6	66	TACİKİSTAN	11.782	10.461	12,6
12	TÜRKMENİSTAN	92.846	65.803	41,1	67	MACARİSTAN	11.755	16.155	-27,2
13	AZERBEYCAN	92.328	86.885	6,3	68	ÇEK CUM.	11.456	16.226	-29,4
14	ÇİN	88.405	80.321	10,1	69	MAKEDONYA	11.355	12.262	-7,4
15	CEZAYİR	78.052	71.859	8,6	70	NİJERYA	11.337	11.954	-5,2
16	ÖZBEKİSTAN	75.075	53.302	40,8	71	YEMEN	11.058	8.930	23,8
17	İTALYA	70.101	94.306	-25,7	72	İRLANDA	10.449	13.928	-25
18	KAZAKİSTAN	67.035	48.522	38,2	73	TAYLAND	9.190	4.971	84,9
19	LÜBNAN	63.782	60.843	4,8	74	KOLOMBİYA	9.022	7.153	26,1
20	İSVEÇ	63.064	65.152	-3,2	75	LİTVANYA	8.888	10.638	-16,5
21	ÜRDÜN	61.073	51.923	17,6	76	FİLİSTİN	8.300	5.476	51,6
22	AVUSTURYA	54.862	60.836	-9,8	77	ERMENİSTAN	7.938	6.996	13,5
23	İSRAİL	54.757	43.972	24,5	78	PORTAKİZ	7.521	10.805	-30,4
24	BELÇİKA	54.706	57.213	-4,4	79	HIRVATİSTAN	6.912	7.907	-12,6
25	GÜNEY KORE	50.228	58.058	-13,5	80	SLOVAKYA	6.827	7.706	-11,4
26	KIRGIZİSTAN	46.594	41.835	11,4	81	UMMAN	6.202	5.808	6,8
27	TUNUS	46.583	49.415	-5,7	82	MOĞOLİSTAN	6.057	5.450	11,1
28	KKTC	43.809	47.890	-8,5	83	SLOVENYA	5.908	7.109	-16,9
29	ENDENOZYA	42.884	22.502	90,6	84	MEKSİKA	5.578	6.887	-19
30	İSVİÇRE	42.352	51.068	-17,1	85	ESTONYA	5.523	7.713	-28,4
31	SURİYE	41.713	49.042	-14,9	86	LETONYA	5.323	6.591	-19,2
32	MISIR	40.942	44.486	-8	87	KARADAĞ	4.754	5.357	-11,3
33	ROMANYA	40.418	45.837	-11,8	88	SUDAN	4.721	4.871	-3,1
34	FAS	38.707	38.103	1,6	89	SİNGAPUR	4.641	6.836	-32,1
35	LİBYA	36.924	31.807	16,1	90	BANGLADEŞ	4.106	4.811	-14,7
36	BULGARİSTAN	35.351	39.794	-11,2	91	YENİ ZELENDA	3.425	5.255	-34,8
37	İSPANYA	34.885	44.724	-22	92	ŞİLİ	3.321	4.462	-25,6
38	DANİMARKA	34.151	40.256	-15,2	93	KONGO	2.805	2.656	5,6
39	YUNANİSTAN	34.020	48.129	-29,3	94	ETİYOPYA	2.574	2.218	16,1
40	GÜRCİSTAN	29.832	31.125	-4,2	95	SENEGAL	2.573	2.788	-7,7
41	HİNDİSTAN	28.762	38.675	-25,6	96	HONKONG	2.564	3.696	-30,6
42	KANADA	28.725	38.385	-25,2	97	KAMERUN	2.450	2.515	-2,6
43	TAYVAN	26.201	26.843	-2,4	98	KIBRIS RUM	2.283	2.458	-7,1
44	KOSOVA	25.556	25.271	1,1	99	VENEZUELLA	2.273	1.719	32,2
45	BAHREYN	23.764	18.018	31,9	100	NEPAL	2.158	1.780	21,2
46	PAKİSTAN	23.364	21.694	7,7	101	BİR. MİL.ÖRG.	2.026	2.666	-24
47	MALAZYA	21.612	26.222	-17,6	102	EKVATOR	1.922	1.462	31,5
48	AVUSTRALYA	20.287	30.859	-34,3	103	KENYA	1.912	2.687	-28,8
49	NORVEÇ	19.461	18.951	2,7	104	PERU	1.674	1.849	-9,5
50	MOLDOVA CM.	18.864	18.531	1,8	105	GANA	1.670	1.556	7,3
51	ARJANTİN	18.827	34.348	-45,2	106	SOMALİ	1.614	1.455	10,9
52	ARNAVUTLUK	18.448	17.926	2,9	107	MALTA	1.587	2.321	-31,6
53	BİRL. ARAP EMİR.	17.967	16.616	8,1	108	UGANDA	1.374	1.317	4,3
54	SİRBİSTAN	17.665	18.957	-6,8	109	VİETNAM	1.367	1.019	34,2
55	POLONYA	17.341	21.766	-20,3	110	DİĞER	24.359	25.500	4,7

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

Suudi Arabistan, Irak, Kuveyt, Cezayir, Ürdün, Lübnan, Suriye, Tunus, Mısır, Fas, Libya, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Yemen, Filistin, Umman ve Sudan'ın oluşturduğu Arap ülkelerinden gelen ziyaretçilerin sayıları ve payı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. İstanbul'a Arap Ülkelerinden Gelen Ziyaretçiler (Ocak-Haziran)

	2015	2016	2017	2016/2015	2017/2016
İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ SAYISI	5.680.398	4.441.458	4.385.153	-22%	-1%
ARAP ÜLKELERİNDEN GELENLER SAYISI	1.025.151	798.551	969.880	-22%	21%
PAY	18,05%	17,98%	22,12%		

Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2017-Haziran Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Antalya'ya 2017 yılının Haziran ayında gelen ziyaretçi sayısı 1.473.621 olarak gerçekleşerek, geçen yılın aynı ayında gelen ziyaretçi sayısına göre %107 artış göstermiştir.

Tablo 8. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	116.974	117.746	95.148	87.310	0,66%	-19,19%	-8%
ŞUBAT	158.147	156.005	108.164	84.612	-1,35%	-30,67%	-22%
MART	330.291	322.230	257.441	165.741	-2,44%	-20,11%	-36%
NİSAN	797.141	651.885	373.764	517.360	-18,22%	-42,66%	38%
MAYIS	1.506.809	1.388.037	639.227	1.056.971	-7,88%	-53,95%	65%
HAZİRAN	1.779.151	1.642.032	712.953	1.473.621	-7,71%	-56,58%	107%
TEMMUZ	2.046.715	2.036.137	1.013.912		-0,52%	-50,20%	
AĞUSTOS	2.020.338	1.952.730	1.007.801		-3,35%	-48,39%	
EYLÜL	1.621.491	1.585.690	934.545		-2,21%	-41,06%	
EKİM	1.131.009	1.087.831	791.718		-3,82%	-27,22%	
KASIM	283.117	272.926	140.637		-3,60%	-48,47%	
ARALIK	151.000	118.591	106.603		-21,46%	-7%	
TOPLAM	11.942.183	11.331.840	6.181.913		-5,11%	-%43	
6 AYLIK TOP.	4.688.513	4.277.935	2.186.697	3.385.615	-9%	-49%	55%

Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir.

2017 yılının ilk 6 ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna, İngiltere ve Hollanda'dır.

Birinci kaynak pazarımız olan Almanya'dan, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında yılın ilk 6 ayında geçen yılın aynı dönemine göre %26 oranında düşüş yaşanmıştır. İkinci kaynak pazarımız olan yılın ilk 6 ayında Rusya'dan gelen ziyaretçi sayısı, geçen senenin aynı dönemine göre %3857 oranında artmıştır.

Tablo 9. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Haziran)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
RUSYA	1.479.06	1.077.31	33.387	1.321.05	-27%	-97%	3857%
ALMANYA	1.034.230	1.152.590	787.078	579.718	11%	-32%	-26%
UKRAYNA	121.711	108.511	196.262	282.112	-11%	81%	44%
İNGİLTERE	174.008	173.282	137.309	131.732	0%	-21%	-4%
HOLLANDA	207.394	186.080	125.777	82.163	-10%	-32%	-35%
İSRAİL	50.086	28.108	43.885	60.108	-44%	56%	37%
BELARUS	53.638	52.955	18.765	56.186	-1%	-65%	199%
POLONYA	77.831	82.357	35.931	51.854	6%	-56%	44%
İRAN	62.808	54.360	55.384	48.734	-13%	2%	-12%
DANİMARKA	87.819	68.459	56.184	42.885	-22%	-18%	-24%
BELÇİKA	96.589	87.589	50.711	41.881	-9%	-42%	-17%
LİTVANYA	29.344	27.278	29.854	35.039	-7%	9%	17%
İSVEÇ	149.502	134.463	64.061	33.744	-10%	-52%	-47%
NORVEÇ	92.009	73.096	41.256	20.579	-21%	-44%	-50%
ÇEK	47.141	43.051	13.151	20.082	-9%	-69%	53%
İSVİÇRE	54.535	53.156	27.722	18.983	-3%	-48%	-32%
SLOVAKYA	27.848	31.017	9.589	16.533	11%	-69%	72%
FRANSA	81.532	37.849	14.800	15.493	-54%	-61%	5%
FİNLANDİYA	58.733	58.101	33.345	14.749	-1%	-43%	-56%
AVUSTURYA	83.674	65.524	29.170	12.472	-22%	-55%	-57%
MACARİSTAN	11.906	16.210	7.005	9.461	36%	-57%	35%
K.K.T.C.	4.553	5.434	5.985	7.225	19%	10%	21%
İTALYA	10.390	10.999	3.912	3.450	6%	-64%	-12%
SLOVENYA	5.617	5.740	2.210	1.542	2%	-61%	-30%
DİĞER	283.498	295.697	189.619	271.531	4%	-36%	43%
T.C.	168.526	181.897	174.345	206.307	8%	-4%	18%
TOPLAM	4.553.989	4.111.121	2.186.697	3.385.615	-10%	-47%	55%

Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği Haziran-2017 verilerinden derlenmiştir.

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Muğla'ya 2017 yılının Haziran ayında gelen ziyaretçi sayısı, 342.526 olarak gerçekleşerek geçen senenin aynı ayına göre %25,2 artış göstermiştir. Bu rakamın %94'ünü yabancı, %6'sını yerli turist oluşturmaktadır.

Tablo 10'da Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 10. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	2.874	3.038	5.743	5.580	5,71%	89,04%	-2,83%
ŞUBAT	4.087	4.345	8.345	5.361	6,31%	92,06%	-36%
MART	8.132	13.060	19.343	10.561	60,60%	48,11%	-45,4%
NİSAN	128.324	92.227	70.939	77.180	-28,13%	-23,08%	8,8%
MAYIS	419.463	388.179	235.893	249.731	-7,46%	-39,23%	5,9%
HAZİRAN	525.420	515.141	273.660	342.526	-1,96%	-46,88%	25,2%
TEMMUZ	657.689	637.057	360.706		-3,14%	-43,38%	
AĞUSTOS	684.010	634.320	361.997		-7,26%	-42,93%	
EYLÜL	559.722	498.835	306.371		-10,88%	-38,58%	
EKİM	291.054	261.726	165.634		-10,08%	-36,71%	
KASIM	17.010	23.201	9.878		36,40%	-57,42%	
ARALIK	4.903	10.338	4.268		110,85%	-58,72%	
TOPLAM	3.302.688	3.081.467	1.822.777		-6,70%	-40,85%	
6 AY TOP.	1.088.300	1.015.990	613.923	690.939	-6,6%	-39,6%	12,5%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2017 yılının ilk 6 ayında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Rusya Federasyonu, Almanya, Ukrayna ve Hollanda'dır.

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının Ocak-Haziran aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 11'de belirtilmiştir.

Tablo 11. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Haziran)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
ALMANYA	68.816	93.616	60.609	53.957	36%	-35%	-11%
AMERİKA	10.003	5.994	5.834	2.191	-40%	-3%	-62%
AVUSTRALYA	2.756	3.020	2.484	943	10%	-18%	-62%
AVUSTURYA	4.362	4.005	2.070	1.332	-8%	-48%	-36%
AZERBEYCAN	1.842	1.355	1.175	1.723	-26%	-13%	47%
BELÇİKA	38.390	34.954	17.047	13.274	-9%	-51%	-22%
BEYAZRUSYA	4.549	3.202	937	4.019	-30%	-71%	329%
BULGARİSTAN	4.280	4.352	2.829	1.988	2%	-35%	-30%
ÇEK CUMHU.	5.258	5.085	1.268	2.026	-3%	-75%	60%
DANİMARKA	16.677	15.285	15.732	6.880	-8%	3%	-56%
FİNLANDİYA	9.132	8.190	3.606	926	-10%	-56%	-74%
FRANSA	53.593	29.165	8.681	6.654	-46%	-70%	-23%
G.AFRİKA C.	674	713	370	375	6%	-48%	1%
HOLLANDA	85.227	78.453	50.151	29.060	-8%	-36%	-42%
İNGİLTERE	484.368	444.216	297.379	272.070	-8%	-33%	-9%
İRAN	1.045	448	1.349	854	-57%	201%	-37%
İRLANDA	7.669	7.506	4.549	2.437	-2%	-39%	-46%

İSPANYA	1.393	1.721	624	590	24%	-64%	-5%
İSRAİL	1.519	1.494	2.068	20.961	-2%	38%	914%
İSVEÇ	24.859	22.496	9.308	4.219	-10%	-59%	-55%
İSVİÇRE	2.182	2.896	2.297	1.914	33%	-21%	-17%
İTALYA	6.838	6.758	3.204	2.169	-1%	-53%	-32%
İZLANDA	918	1.526	135	127	66%	-91%	-6%
JAPONYA	303	260	94	216	-14%	-64%	130%
KANADA	1.530	1.611	1.766	747	5%	10%	-58%
KAZAKİSTAN	993	1.015	88	1.243	2%	-91%	1313%
LETONYA	944	637	552	511	-33%	-13%	-7%
LİTVANYA	5.063	4.609	5.193	4.429	-9%	13%	-15%
LÜBNAN	1.106	953	928	2.585	-14%	-3%	179%
LÜKSEMBURG	175	190	148	89	9%	-22%	-40%
MACARİSTAN	815	1.126	360	345	38%	-68%	-4%
MISIR	196	82	82	108	-58%	0%	32%
NORVEÇ	6.196	4.848	2.911	747	-22%	-40%	-74%
POLONYA	46.339	48.123	16.585	17.213	4%	-66%	4%
PORTEKİZ	660	708	406	342	7%	-43%	-16%
ROMANYA	3.712	3.783	2.850	2.771	2%	-25%	-3%
RUSYA FED.	99.998	82.177	1.284	106.281	-18%	-98%	8177%
SİRBİSTAN	3.469	1.461	199	495	-58%	-86%	149%
SLOVAKYA	791	1.015	222	329	28%	-78%	48%
SLOVENYA	230	198	52	93	-14%	-74%	79%
SUUDİ ARABİSTAN	383	237	127	156	-38%	-46%	23%
UKRAYNA	14.880	14.842	30.167	46.762	0%	103%	55%
ÜRDÜN	4.027	3.385	1.604	3.887	-16%	-53%	142%
YENİ ZELANDA	749	849	517	356	13%	-39%	-31%
YUNANİSTAN	8.284	7.287	6.415	6.565	-12%	-12%	2%
DİĞER	13.517	18.855	6.837	7.729	39%	-64%	13%
YABANCI TURİST	1.050.710	974.701	573.093	634.688	-7%	-41%	11%
YERLİ TURİST	37.590	41.289	40.830	56.275	10%	-1%	38%
GENEL TOPLAM	1.088.300	1.015.990	613.923	690.963	-7%	-40%	13%

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

İzmir'e 2017 yılının Haziran ayında gelen ziyaretçi sayısı 156.058 olarak gerçekleşmiştir. Geçen senenin Haziran ayına göre %25 oranında artış göstermiştir.

2017 yılının Ocak-Haziran aylarının toplamı incelendiğinde; geçen yılın aynı dönemine göre %5'lik bir artış ile 526.245 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12'de İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 12. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

	YILLAR				DEĞİŞİM ORANI		
	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
OCAK	53.301	46.905	48.558	49.719	-12,00%	3,52%	2,39%
ŞUBAT	64.271	58.143	51.902	49.105	-9,53%	-10,73%	-5,39%
MART	71.643	70.217	72.713	67.610	-1,99%	3,55%	-7,02%
NİSAN	138.058	117.851	81.030	91.119	-14,64%	-31,24%	%12
MAYIS	187.764	182.012	121.896	112.634	-3,06%	-33,03%	-8%
HAZİRAN	214.307	197.817	124.923	156.058	-7,69%	-36,85%	25%
TEMMUZ	303.790	303.118	223.902		-0,22%	-26,13%	
AĞUSTOS	287.170	291.979	185.526		1,67%	-36,46%	
EYLÜL	223.774	219.188	146.014		-2,05%	-33,38%	
EKİM	178.793	171.599	107.145		-4,02%	-37,56%	
KASIM	71.008	77.666	48.310		9,38%	-37,80%	
ARALIK	53.688	56.057	55.552		4,41%	-0,9%	
GENEL TOPLAM	1.847.567	1.792.552	1.267.471		-2,98%	-29,29%	
6 AYLIK TOP	729.344	672.945	501.022	526.245	-8%	-26%	5%

Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarının ilk altı ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 13'te belirtilmiştir.

Tablo 13'e göre İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2017 yılının ilk altı ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya, İran, İngiltere, Hollanda ve Belçika'dır. Yılın ilk altı ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %48'ini yabancı ziyaretçiler oluşturmuştur. Geçen yılın Haziran ayına göre gelen yabancı ziyaretçi sayısında %28,8 oranında artış olmuştur.

Tablo 13. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Ocak-Haziran)

	2014	2015	2016	2017	2015/2014	2016/2015	2017/2016
A.B.D.	9.444	6.839	2.604	3.279	-28%	-62%	26%
ALMANYA	125.283	121.013	94.914	92.288	-3%	-22%	-3%
ARJANTİN	946	939	106	178	-1%	-89%	68%
ARNAVUTLUK	184	184	105	208	0%	-43%	98%
AVUSTRALYA	2.753	4.805	419	773	75%	-91%	84%
AVUSTURYA	10.441	7.687	4.025	4.596	-26%	-48%	14%
AZERBAYCAN	1.084	951	857	884	-12%	-10%	3%
B.A.EMİRLİĞİ	17	50	9	4	194%	-82%	-56%
BAHREYN	9	10	4	4	11%	-60%	0%
BANGLADEŞ	9	9	8	5	0%	-11%	-38%
BELARUS (B. RUSYA)	9.564	8.013	2.306	3.882	-16%	-71%	68%
BELÇİKA	22.969	16.531	9.201	10.722	-28%	-44%	17%
BOSNA HERSEK	233	342	135	141	47%	-61%	4%
BREZİLYA	1.971	1.615	162	270	-18%	-90%	67%
BULGARİSTAN	1.490	1.613	1.379	1.852	8%	-15%	34%

CEZAYİR	361	158	25	44	-56%	-84%	76%
ÇEK CUM.	1.450	2.633	582	836	82%	-78%	44%
ÇİN HALK CUM.	1.372	1.579	276	175	15%	-83%	-37%
DANİMARKA	2.821	5.758	5.195	1.908	104%	-10%	-63%
ENDONEZYA	75	196	115	64	161%	-41%	-44%
ERMENİSTAN	61	24	3	24	-61%	-88%	700%
ESTONYA	54	54	42	66	0%	-22%	57%
FAS	512	448	242	261	-13%	-46%	8%
FİLİPİNLER	537	1.213	762	593	126%	-37%	-22%
FİNLANDİYA	1.690	1.834	1.252	1.637	9%	-32%	31%
FRANSA	53.413	34.294	7.357	8.959	-36%	-79%	22%
G. KIBRIS RUM YÖN.	267	224	227	253	-16%	1%	11%
G. KORE	4.092	2.562	619	234	-37%	-76%	-62%
GÜNEY AFRIKA CUM.	1.106	574	79	69	-48%	-86%	-13%
GÜRCİSTAN	401	244	103	147	-39%	-58%	43%
HIRVATİSTAN	717	735	161	193	3%	-78%	20%
HİNDİSTAN	457	948	361	291	107%	-62%	-19%
HOLLANDA	38.902	32.186	24.391	18.722	-17%	-24%	-23%
IRAK	260	131	41	119	-50%	-69%	190%
İNGİLTERE	38.312	34.050	23.214	22.787	-11%	-32%	-2%
İRAN	13.380	17.998	23.554	28.046	35%	31%	19%
İRLANDA	12.915	12.290	3.606	4.785	-5%	-71%	33%
İSPANYA	3.688	3.493	509	632	-5%	-85%	24%
İSRAİL	263	149	119	76	-43%	-20%	-36%
İSVEÇ	4.849	12.158	5.085	2.583	151%	-58%	-49%
İSVİÇRE	9.295	8.519	4.587	3.628	-8%	-46%	-21%
İTALYA	47.201	24.646	1.656	1.808	-48%	-93%	9%
İZLANDA	41	61	28	11	49%	-54%	-61%
JAPONYA	1.111	1.291	232	215	16%	-82%	-7%
K.K.T.C.	7.722	7.039	7.979	8.291	-9%	13%	4%
KANADA	2.737	1.592	725	856	-42%	-54%	18%
KARADAĞ	76	55	19	70	-28%	-65%	268%
KAZAKİSTAN	105	222	103	134	111%	-54%	30%
KIRGIZİSTAN	41	262	32	60	539%	-88%	88%
KOLOMBİYA	211	147	75	325	-30%	-49%	333%
KOSOVA	201	205	166	179	2%	-19%	8%
KUVEYT	61	18	14	131	-70%	-22%	836%
LETONYA	164	287	108	159	75%	-62%	47%
LİBYA	25	86	17	13	244%	-80%	-24%
LİTVANYA	376	548	258	385	46%	-53%	49%
LÜBNAN	186	154	240	126	-17%	56%	-48%
LÜKSEMBURG	551	334	37	37	-39%	-89%	0%
MACARİSTAN	782	1.346	218	180	72%	-84%	-17%
MAKEDONYA	182	223	158	195	23%	-29%	23%
MALEZYA	179	84	32	40	-53%	-62%	25%
MALTA	76	28	1	6	-63%	-96%	500%
MEKSİKA	1.277	544	90	630	-57%	-83%	600%
MISIR	78	80	78	56	3%	-3%	-28%

MİLLİYETSİZ	666	219	105	151	-67%	-52%	44%
MOLDOVA CUM.	111	96	50	1.214	-14%	-48%	2328%
NORVEÇ	3.619	1.938	1.809	939	-46%	-7%	-48%
ÖZBEKİSTAN	58	24	26	32	-59%	8%	23%
PAKİSTAN	40	88	40	63	120%	-55%	58%
POLONYA	8.722	11.168	2.491	2.997	28%	-78%	20%
PORTEKİZ	1.748	1.457	241	302	-17%	-83%	25%
ROMANYA	997	1.027	432	651	3%	-58%	51%
RUSYA FED.	9.937	5.332	552	5.452	-46%	-90%	888%
S.ARABİSTAN	69	22	100	46	-68%	355%	-54%
SİNGAPUR	78	121	25	31	55%	-79%	24%
SLOVAKYA	1.008	2.033	535	490	102%	-74%	-8%
SLOVENYA	1.072	612	104	67	-43%	-83%	-36%
SUDAN	1	3	4	3	200%	33%	-25%
SURİYE	406	434	1.871	41	7%	331%	-98%
ŞİLİ	346	332	29	73	-4%	-91%	152%
TACİKİSTAN	6	11	9	94	83%	-18%	944%
TAYLAND	139	141	83	77	1%	-41%	-7%
TUNUS	272	259	77	211	-5%	-70%	174%
TÜRKMENİSTAN	45	37	35	63	-18%	-5%	80%
UKRAYNA	1.080	1.095	734	2.086	1%	-33%	184%
ÜRDÜN	38	37	52	139	-3%	41%	167%
VENEZÜELLA	150	149	13	15	-1%	-91%	15%
YEMEN	8	8	5	3	0%	-38%	-40%
YENİ ZELANDA	367	291	93	96	-21%	-68%	3%
YUNANİSTAN	11.586	12.407	8.467	6.222	7%	-32%	-27%
DİĞER	1.731	1.714	674	840	-1%	-61%	25%
YABANCI TOPLAM	485.343	425.360	249.706	252.532	-12%	-41%	1%
TÜRKİYE	244.001	247.585	251.316	273.713	1%	2%	9%
GENEL TOPLAM	729.344	672.945	501.022	526.245	-8%	-26%	5%

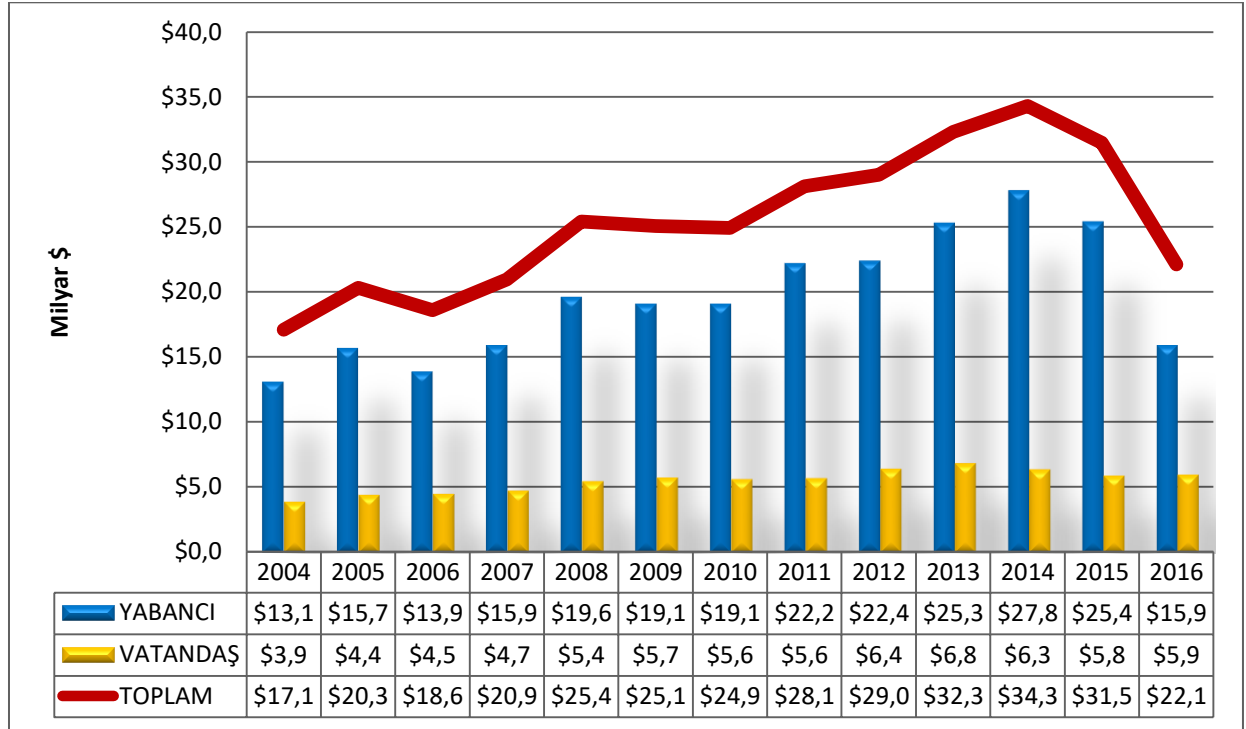
Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü

2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

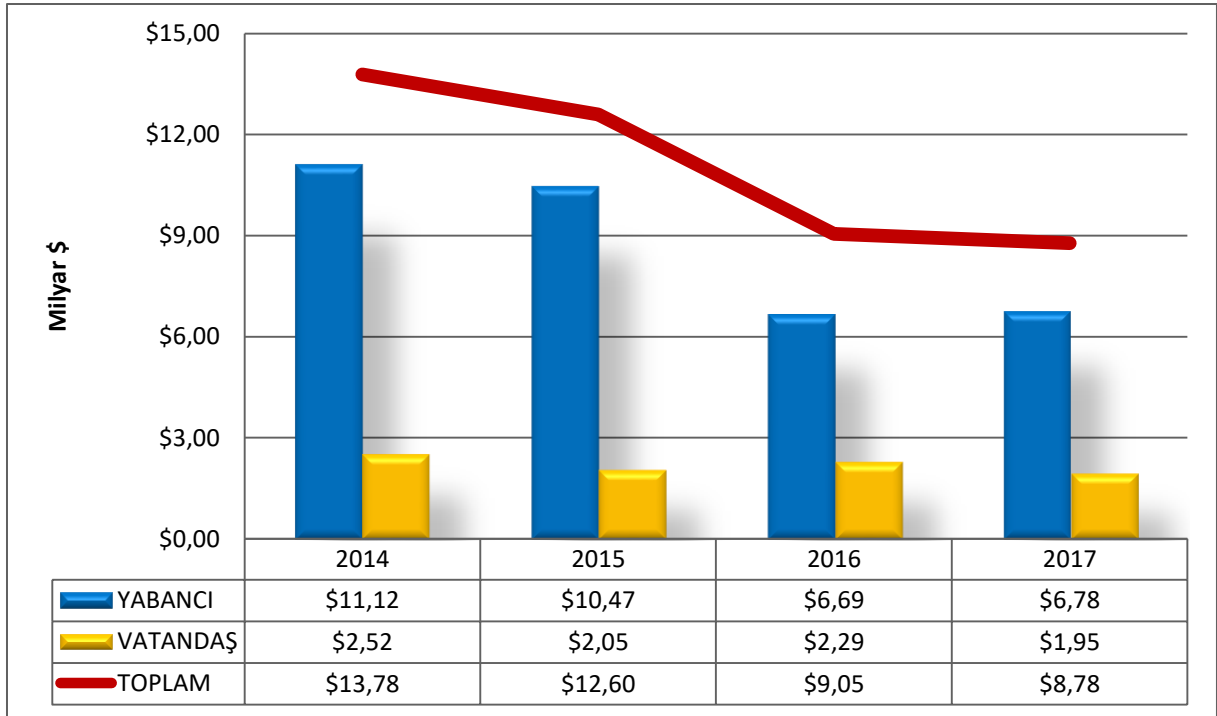
Ülkemizin turizm geliri, 2016 yılında %29,7 düşerek 22,1 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir, geçen yıla göre yakın rakamlara ulaşmıştır. Yalnız gelen yabancı sayısının %30,1 düşüşü, sadece yabancılardan elde edilen gelirin %37,1 oranında azalmasına neden olmuştur.

Türkiye’nin turizm gelirinin yıllara göre dağılımının aktarıldığı Şekil 1’de görüldüğü gibi, 2014 yılı turizm gelirleri karşılaştırıldığında 10 yılda %100,5 gibi büyük bir oranla büyüme yaşandığı görülmektedir. 2014 yılından sonra turizm gelirimizde düşüş yaşanmaktadır.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarına ait yarıyıl turizm geliri grafiği, rakamlar ile verilmiştir. 2017 yılının Ocak-Haziran aylarına ait turizm geliri 8,78 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %2,9 oranında azalmıştır. Düşüşün başladığı 2015 yılının aynı dönemine göre 2017 yılı Ocak-Haziran dönemine ait turizm geliri %30,3 düşüş göstermiştir.

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı (İlk Yarıyıl)

Tablo 14'te 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait ve 2017 yılının ilk 6 ayına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 14. 2014-2017 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

	2014				2015				2016				2017				2015/2014				2016/2015				2017/2016			
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM
OCAK	1 090,3	417,9	12,2	1 520,4	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9,0	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	13,5	-9,4	-22,7	6,9	-20,8	11,6	-4,3	-13,1	-18,7	-19,7	-25,6	-19,0
ŞUBAT	1 065,6	365,3	11,4	1 442,3	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	4,4	-16,4	-18,3	-1,0	-25,5	15,1	-7,5	-16,7	-15,1	-19,7	-24,4	-16,5
MART	1 476,5	354,4	14,3	1 845,2	1 464,7	340,3	11,0	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8,0	1 233,8	-0,8	-4,0	-23,0	-1,6	-26,9	12,8	-3,6	-19,3	-15,6	-16,0	-24,5	-15,8
NİSAN	1 649,6	436,5	17,2	2 103,3	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8	1 031,8	329,7	10,6	1 372,1	-7,8	-24,3	-32,0	-11,4	-36,4	12,7	7,7	-27,4	6,6	-11,5	-15,9	1,4
MAYIS	2 670,9	453,5	22,0	3 146,4	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4	1 533,2	361,2	10,8	1 905,2	-12,1	-21,4	-28,2	-13,6	-39,7	14,7	-15,8	-32,4	8,2	-11,6	-18,8	3,6
HAZİRAN	3 213,9	489,1	23,2	3 726,2	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0	1 810,8	313,3	11,6	2 135,7	-13,1	-30,6	-25,0	-15,5	-49,0	3,5	-22,4	-43,2	27,1	-10,8	-14,1	19,3
6 AYLIK TOPLAM	11 166,8	2 516,7	100,2	13 783,7	10 477,6	2 050,2	74,6	12 602,5	6 689,7	2 290,3	67,6	9 047,6	6 780,4	1 948,1	54,2	8 782,7	-6,2	-18,5	-25,6	-8,6	-36,2	11,7	-9,4	-28,2	1,4	-14,9	-19,8	-2,9
TEMMUZ	3 079,0	601,8	24,9	3 705,7	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6					-2,0	6,7	-10,8	-0,6	-43,3	3,3	-23,9	-35,1				
AĞUSTOS	4 048,9	863,6	34,2	4 946,7	3 849,7	868,5	24,0	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4					-4,9	0,6	-29,8	-4,1	-41,5	-4,6	-27,9	-34,7				
EYLÜL	3 311,1	863,5	27,5	4 202,1	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0					-8,6	-4,7	-25,5	-7,9	-36,4	3,0	-24,4	-27,9				
EKİM	3 386,5	554,0	24,8	3 965,3	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493,0	15,7	2 309,7					-16,3	-4,3	-31,9	-14,7	-36,5	-7,0	-7,1	-31,7				
KASIM	1 639,5	443,8	15,5	2 098,8	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892,0	429,0	10,0	1 331,0					-20,1	6,8	-16,8	-14,4	-31,9	-9,5	-22,5	-25,9				
ARALIK	1 146,3	445,9	11,4	1 603,6	922,8	455,0	11,5	1 389,3	721,0	413,0	8,1	1 142,1					-19,5	2,0	,9	-13,4	-21,9	-9,2	-29,6	-17,8				
12 AYLIK TOPLAM	27 778,1	6 289,3	238,5	34 305,9	25 438,8	5 843,0	182,6	31 464,7	15 991,4	5 964,9	151,1	22 107,4					-8,4	-7,1	-23,4	-8,3	-37,1	2,1	-17,3	-29,7				

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı

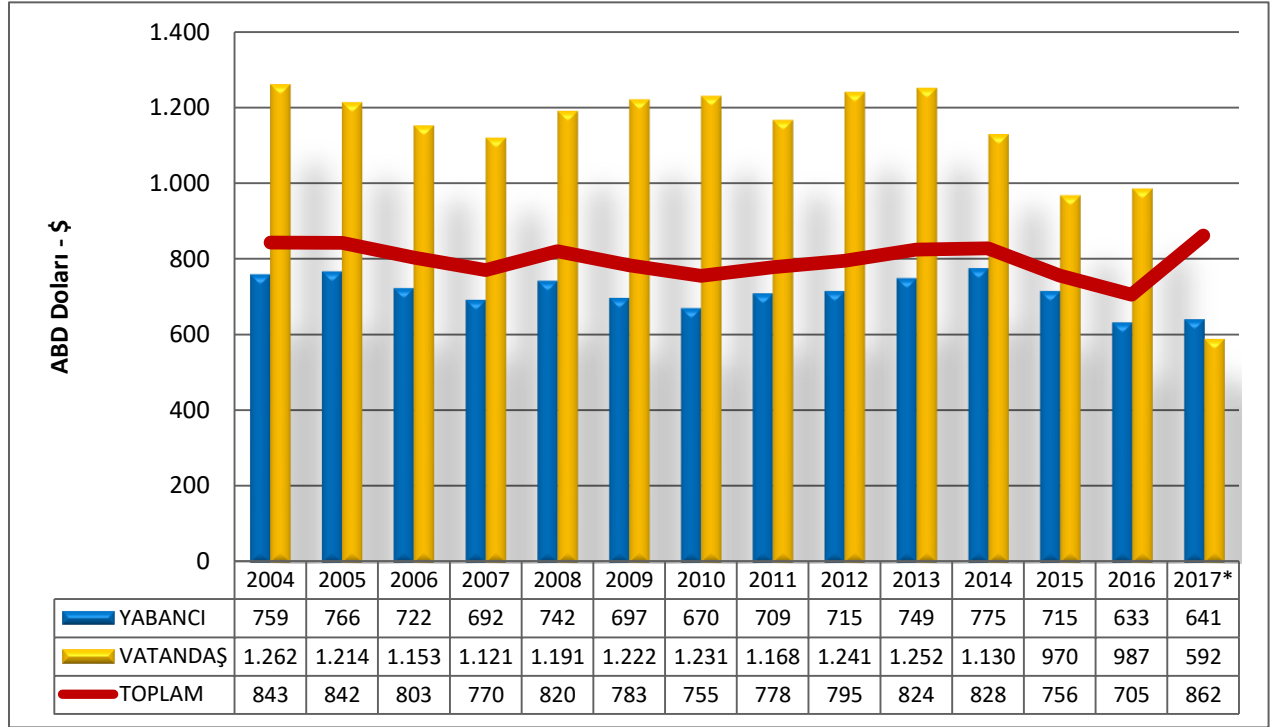
(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

2017 yılının ilk 6 ayına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 592 ABD Doları ve yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 862 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup genel ortalama harcama 641 ABD Doları olarak gerçekleşerek düşüş devam etmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL ve OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2017 yılının ilk 6 ayında gerçekleşen ülkemizin ihracat rakamı 77 milyar 452 milyon 592 bin ABD Doları, ithalat rakamı ise 108 milyar 323 milyon 531 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 30 milyar 870 milyon 939 bin ABD Doları gerçekleşmiştir. Aynı döneme ait turizm gelirimiz 8 milyar 782 milyon 700 bin ABD Doları olmuştur. Diğer bir deyişle, turizm gelirimiz, dış ticaret açığımızın %28,45'ini karşılamıştır.

Tablo 15'te dış ticaret verisi ve turizm gelirinin yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 15. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

1. Yarı Yıl (Ocak – Haziran) Dış Ticareti Verileri (000 \$)						
	YILLAR	2014	2015	2016	2017	2017/2016
	KALEMLER					Değişim (%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	119.784.554	106.754.099	99.657.773	108.323.531	-7%
	Türkiye Toplam İhracatı	80.067.181	73.432.916	71.583.438	77.452.592	8%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-39.717.373	-33.321.183	-28.074.335	-30.870.939	10%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	13.783.735	12.602.500	9.047.600	8.782.700	-28%
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	34,70%	37,82%	32,23%	28,45%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	7.120.005	8.469.380	8.638.967	7.451.521	-14%
	Otomotiv İhracatı	9.414.451	8.609.483	9.631.031	12.137.847	26%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	2.294.446	140.103	992.064	4.686.326	372%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,32%	1,02%	1,11%	1,63%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,94%	7,93%	8,67%	6,88%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	11,76%	11,72%	13,45%	15,67%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	6.701.935	5.642.492	5.676.622	5.680.749	0,1%
	Tekstil İhracatı	14.787.294	12.854.807	13.380.401	12.977.181	-3,0%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	8.085.359	7.212.315	7.703.779	7.296.432	-5%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,21%	2,28%	2,36%	2,28%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,59%	5,29%	5,70%	5,24%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	18,47%	17,51%	18,69%	16,75%	

Kaynaklar: (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri (*) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-87 (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-50-63

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2017 yılının ilk 6 ayında 2,24 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %26,4 azalma göstermiştir.

Tablo 16’da turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 16. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

	2014	2015	2016	2017	2015/14	2016/15	2017/2016
OCAK	394,4	410,8	481,0	275,2	4,2	17,1	-42,8
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	-12,7	23,4	-47,8
MART	478,0	441,0	525,2	303,2	-7,7	19,1	-42,3
NİSAN	403,4	478,9	475,1	428,9	18,7	-0,8	-9,7
MAYIS	481,3	554,9	555,1	499,3	15,3	0,0	-10,1
HAZİRAN	518,1	509,0	479,5	458,2	-1,8	-5,8	-4,4
6 AYLIK TOPLAM	2 768,6	2 825,3	3 047,3	2 242,2	2,0	7,9	-26,4
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8		16,5	-12,1	
AĞUSTOS	416,0	445,1	327,6		7,0	-26,4	
EYLÜL	335,7	402,8	367,4		20,0	-8,8	
EKİM	587,9	551,7	313,3		-6,2	-43,2	
KASIM	456,7	481,0	272,0		5,3	-43,5	
ARALIK	479,1	495,7	285,4		3,5	-42,4	
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8		4,2	-11,4	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü